

EUSKO JAURLARITZAKO [...] SAILARI EGIN DION INFORMAZIO ESKABIDE BAT EA DATU PERTSONALAK BABESTEAREN ARLOKO ARAUDIAREN ARABERAKOA DEN GALDETUZ LEGEBILTZARKIDE BATEK EGINDAKO KONTSULTAREN GAINEKO IRIZPENA.

AURREKARIAK

LEHENENGOA: 2015eko uztailaren 9an legebiltzarkide batek mezu elektronikoko bidez bidalitako kontsulta bat jaso genuen Datuak Babesteko Euskal Bulegoan. Legebiltzarkideak jakin nahi zuen zer uste duen Agentziak [...] Sailari egindako informazio eskabide bati buruz. Eskabidea uztailaren 15ean jaso genuena postaz.

Kontsultako galdera da ea Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoaren arabera den [...] Sailak egindako jakinarazpena, [...] mediku parteak emateko eskabidea dela-eta.

Kontsulta erantzuteko, gaiari buruz bidalitako aurrekariak aipatu behar ditugu nahitaez:

- 2015eko maiatzaren 19an kontsulta egin duen legebiltzarkideak [...] Sailari zuzendutako eskabide-idazki bat aurkeztu zuen Legebiltzarreko Mahaiari, eta honakoa eskatu zuen: “[...] mediku parteen kopia, behar bezala bermatuz Datu Pertsonalak Babesteari buruzko Legeak ezartzen dituen betekizunak betetzen direla”.
- 2015eko ekainaren 23an [...] sailburuak erantzun egin zion eskakizunari, eta erantzun zuen ez zela bidezkoa eskatutako lesioen mediku parteak bidaltzea. Ukatzeko arrazoia izan da DBLOren 7.3 artikulua, artikulua horrek dioelako halako datu tratamenduak egiteko lege batek agindu behar duela edo ukituak berariazko adostasuna adieraz behar duela. [...]”.
- 2015eko uztailaren 1ean, ikusita [...] Sailaren ezezkoa, legebiltzarkideak Eusko Legebiltzarreko Mahaiaren babesa eskatu zuen, eta honako arrazoiak eman zituen: Eusko Legebiltzarreko Erregelamenduaren 11. artikulua arabera, bazegoela datu horiek eskatzeko lege-gaikuntza; datu horiek eskatzea zentzuzkoa eta proportzionala dela, bere ustez funtsezkoak direlako [...] Sailaren bertsioa datu objektiboekin erkatzeko; eta, azkenik, hasierako eskabidean DBLOk ezarritako baldintzak bete beharko zirela ere adierazi zuela eta horrekin esan nahi zuela informazioa eman aurretik disoziatu egin beharko zela, hau da, [...] izen-abizenak [...].
- Eusko Legebiltzarreko Mahaiaren 2015eko uztailaren 7ko bileran honbako erabaki zen:

“Legebiltzarreko Mahaiak erabaki du ez babestea eskabidea, Jaurlaritzaren erantzuna egokia delako. Lehenengo presidenteordearen aurkako botoarekin hartu zen erabakia”.

BIGARRENA: Datu Pertsonaletarako Jabetza Publikoko Fitxategiei eta Datuak Babesteko Euskal Bulegoa sortzeari buruzko otsailaren 25eko 2/2004 Legearen 17.1 artikuluko n) letrak honako eginkizuna esleitzen dio Datuak Babesteko Euskal Bulegoari:

“Lege honetako 2.1 artikuluko herri-administrazioek, erakundeek eta korporazioek datu pertsonalen babesari buruz egiten dizkioten galderei erantzutea, eta lege honen aplikazioaren pean dauden datu pertsonalen tratamenduari buruz beste pertsona fisiko edo juridiko batzuek egiten dizkioten galderei erantzutea”.

Beraz, goiko arau hori kontuan hartuta, Datuak Babesteko Euskal Bulegoari dagokio egin diguten galderari erantzuteko txostena egitea.

GOGOETA JURIDIKOAK

I

Datu Pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoaren (aurrerantzean DBLO) 2.1 artikulua zera xedatzen du: “Lege organiko hau aplikatuko zaie euskarri fisikoan jasotako izaera pertsonaleko datuei, baldin eta euskarri horrek ahalbidetzen badu datu horiek tratatzea, bai eta sektore publiko zein pribatuak datu horien gainean gerogarrenean egin dezakeen erabilera-modalitate orori ere”. Eta 3 a) artikulua dio zer den datu pertsonala: *“Pertsona fisiko identifikatu edo identifikagarri buruzko edozein informazio”.*

Datu pertsonalaren kontzeptu horri kontrajarrita dago datu disoziatuaren kontzeptua. DBLO garatzen duen Erregelamendua onartzen duen abenduaren 21eko 1720/2007 Errege Dekretuak dio datu disoziatua dela *“tartean dena edo interesatua nor den jakiteko aukerarik eskaintzen ez duena”.* Beraz, datu disoziatuak ez dira pertsona identifikagarri buruzko datuak. Erregelamenduko 5.1 o) artikulua dio zer den pertsona identifikagarria: *“Bere nortasun fisikoari, fisiologikoari, psikikoari, ekonomikoari, kulturalari edo sozialari buruzko edozein informazioaren bidez zuzenean edo zeharka identifika daitekeen pertsona oro. Pertsona fisiko bat ez da identifikatzeko modukotzat joko baldin eta identifikatzeko proportzioz gaindiko epeak edo jarduerak behar badira”.*

Laburbilduta, datu tratamendua datu disoziatuei buruzkoa bada, horrek esan nahi du datu horiekin ezinezkoa dela ukitua edo ukituak identifikatzea, eta, beraz, ez direla datu pertsonalak. Ondorioz, ez gaude 15/1999 Lege Organikoaren 2.1 artikuluan deskribatutako esparruan.

Zentzu horretan DBLOren 11.6 artikulua honakoa xedatzen du datu komunikazioari edo datu lagatzeari dagokionez: *“Komunikazioa egiten bada aurretiaz disoziazio-prozedura gauzatuta, ez da aplikatuko aurreko idatz-zatietan ezarritakoa”.*

Bidali diguten idazkiak dioenez, kontsulta egin duen legebiltzarkideak [...] horien mediku parteen informazio agregatua besterik ez du behar. Kasu honetan ez da datu pertsonalak babesteari buruzko araudia ezarri behar, komunikatu eta tratatu beharreko informazioa informazio disoziatua delako, eta, informazio horrek ez duelako datu pertsonalik. Beraz,

horretarako, egin behar dena da datu pertsonalei atzera bueltarik gabeko disoziazio prozedura bat ezarri, hau da, pertsonen identitatea betiko geratzen da datu pertsonaletatik berezita. Zentzu horretan, komeni da gogoratzea kodetutako edo enkriptatutako datuak ez direla datu anonimoak izango, baldin eta baten batek deskodetu edo desenkriptatu ahal baditu ahalegin handiegirik gabe. Datu pertsonalak behar bezala anonimizatuta egoteko, ezinezkoa izan behar da zuzenean edo zeharka datuen titularra identifikatzea.

Hori argi utzita, Agentziak ikusten du informazio eskabidea testuinguru berezian egin dela, hau da, botere legegilearen eta botere betearazlearen arteko harremanen esparruan. Hobeto esanda, parlamentuak gobernua kontrolatzeko eginkizuna baliatzeko egin da. Testuingurua ikusita, Datuak Babesteko Euskal Bulegoak egin dezakeen gauza bakarra da irizpideak eman ondo ezkondu daitezten legebiltzarkideek duten eskubidea, haien eginkizuna burutzeko behar duten informazioa eskuratzeko, eta Konstituzioaren 18.4 artikulutik eratorritako pertsonen pribatutasunerako oinarritzko eskubidea. Baina, Legebiltzarrak berak baloratu behar du ea bat datorren ala ez [...] Sailaren erabakiarekin, Agentziak ezin baitu hori erabaki; eta kasu honetan Eusko Legebiltzarrak jadanik erabaki du [...] Sailak emandako informazioa nahikoa dela aztertu dugun kasuan gobernua kontrolatzeko eginkizuna burutzeko.

II

Esandako guztia alde batera utzita, Agentziak uste du komeni dela gogoeta labur batzuk egitea datu pertsonalak komunikatzea edo lagatzeari buruz eta osasun datuek behar duten babes bereziari buruz.

DBLOk dio datuak lagatzea dela “interesduna ez den beste pertsona bati datuak erakustea” (DBLOren 3 i) artikulua).

Datu lagatzei edo datu komunikazioei buruzko erregimen orokorra DBLOren 11. artikuluan dago araututa. Lege manu horrek agintzen du datuak hirugarren bati komunika dakizkiokeela soil-soilik datu-lagatzailearen eta datu-hartzailearen eginkizun legitimoekin zuzeneko lotura duten xedeak betetzeko, eta arau orokorra dela interesdunak aurretiaz horren inguruko adostasuna ematea.

Hala ere, DBLOren artikulua horrek berak dio arau orokor horrek hainbat salbuespen dituela. Horietako bat da a) idatz-zatian jasota dagoena:

“Lege batek baimentzen badu lagapena”.

Irizpen honi dagokionez, esan behar da datuak babesteko agintaritzek jadanik aztertu dutela Estatuko parlamentuetako edo parlamentu autonomikoetako erregelamenduak lege mailako arauak direla ikuspuntu materialetik; eta, beraz, DBLOren 11.2 a) artikulua ezartzeko gaikuntza ematen dutela. Euskadiren kasuan, kontsulta-egileak ondo dioenez, Eusko Legebiltzarraren Erregelamenduaren 11.1 artikuluan dago lege gaikuntza (Erregelamendua 2008ko abenduaren 23an onartu zen eta 2008ko abenduaren 29an argitaratu zen Eusko Legebiltzarreko Aldizkari Ofizialean. Hona:

“Legebiltzarkideek, beren eginkizunak modurik eraginkorrean betetzeko, dituzten datuak, txostenak eta dokumentazioa eskatu ahal izango dizkiete Autonomia Erkidegoko administrazio publikoei, instituzioei, erakunde publikoei eta enpresa publikoei. Eskaera egitean, legebiltzarkidearen taldeak eskaeraren berri baduela adieraziko da”.

Jaurlaritzari buruzko ekainaren 30eko 7/1981 Legearen 44. artikulua osatu egiten du artikulua horrek dioena, eta legezatu egiten dute izaera orokorrarekin Jaurlaritzak legebiltzarkideei datu pertsonalak lagatzea, legebiltzarkideek exekutiboa kontrolatzeko eginkizunak burutu ahal izateko, baldin eta datu horiek tratatzea funtsezkoa bada kontrol eginkizunerako.

Baina, baieztapen hori gehiago zehaztu behar da osasun datuak bildu behar badira, DBLOk babes berezia ematen dielako osasun datuei.

“Osasun datuak” edo “osasunari buruzko datuak” edo “osasunarekin zer ikusia duten datuak”, era batean edo bestean deitu, zer diren definitzen du DBLO garatzen duen Erregelamendua onartzen duen abenduaren 21eko 1720/2007 Errege Dekretuaren 5.1.g) artikulua: *“Pertsona baten garai bateko, oraingo edo etorkizuneko osasun fisiko edo mentalari buruzko informazioa”*.

Osasun datuak datu intimoak dira, pertsonaren duintasunari lotuta daude eta potentzialki oso diskriminatzaileak; eta, horregatik, osasun datuek babes berezia dute.

Zentzu horretan aipatzekoa da Europako Kontseiluaren 1981eko urtarrilaren 28ko 108 zenbakiko Hitzarmenak 6. artikuluan dioena:

“Arraza, iritzi politikoak, erlijio sinismenak edo filosofikoak, sindikatu afiliazioa agerian uzten duten datu pertsonalak eta osasunari edo bizitza sexualari buruzko datu pertsonalen tratamendua ezin izango dira modu automatikoan tratatu, barruko zuzenbideak ez baditu berme egokiak aurreikusten”.

Eta 1997ko apirilaren 4an Oviedon egin zen “Biologiaren eta medikuntzaren aplikazioei dagokienez, giza eskubideak eta giza duintasuna babesteko Hitzarmena” ere aipatzeko modura da (1999ko uztailaren 23ko Tresnaren bidez berretsia; 1999ko urriaren 20ko 251 zk. BOE). Hitzarmenaren 5. artikulua xedatzen duen arau orokorrak dioelako ukitutako pertsonaren adostasun informatua beharko dela osasunaren esparruan esku hartzeak egiteko.

Horrez gain, Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 1995eko urriaren 24ko 95/46/CE Zuzentarauaren 8.1 artikulua ere ekarri behar dugu hona. Zuzentarau hau datu pertsonalen tratamenduaren arloan pertsona fisikoak babesteari buruzkoa eta datu horien zirkulazio libreari buruzkoa da, eta honakoa xedatzen du:

“Estatu kideek debekatu egingo dute arraza, iritzi politikoak, erlijio sinismenak edo iritzi filosofikoak eta sindikatu afiliazioa agerian uzten dituzten datu pertsonalen eta osasunari edo bizitza sexualari buruzko datu pertsonalen tratamenduak”.

Nazioarteko eta Batasuneko arauak osasun datuei ematen dieten babes berezia DBLOn islatu da; izan ere, berariazko lege erregimena finkatzen baitu 7. artikuluko 3. idatz-zatiak:

“Arrazari, osasunari eta sexu-bizitzari buruzko datu pertsonalak bildu, tratatu eta laga daitezke, interes orokorreko arrazoiak direla bide, legeren batek halaxe xedatzen duenean edo ukituak esanbidez onartzen duenean hori” (Guk azpimarratu dugu).

Hala ere, datuak babesteko eskubidea ez da erabateko eskubidea. Horregatik, DBLOren 7.6 artikulua hainbat salbuespen finkatzen ditu, datu sentzibleak ez daitezela tratatu. Artikulu horren arabera, osasun datuak tratatu ahal izango dira *“datu horiek tratatzea beharrezkoa denean prebentziorako edo medikuaren diagnostikorako, osasun-laguntza emateko edo tratamendu medikoentzat edo osasun-zerbitzuak kudeatzeko, baldin eta*

datu horiek tratatzen baditu lanbide-isiltasuna duen osasun-arloko profesional batek, edo lanbide-isiltasunaren pareko betebeharra duen beste pertsonaren batek”.

95/46/CE Zuzentarauko 29. artikuluko Lan Taldeak sortutako WP131 dokumentuak honakoa dio DBLOren 7.6 artikuluan xedatutakoari buruz: *“Zuzentarauaren 8. artikuluko 3. idatz-zatiak -DBLOren 7.6 artikulua bidez egin zen horren transposizioa- datu sentzibleak ezin direla tratatu dioen debeku orokorraren salbuespen bat finkatzen badu ere, oso modu murriztailean ulertu behar da salbuespena”.* Era berean honakoa dio:

“Salbuespen horrek prebentzio izaerako, izaera terapeutikoko eta susperraldi izaerako osasun zerbitzuak emateko berariazko asmoa duten datu pertsonaletarako bakarrik balio du, eta osasun zerbitzu horien kudeaketarako, adibidez: fakturazioa, kontabilitatea edo estatistikak. Ez ditu estaltzen zerbitzu horiek zuzenean emateko beharrezkoak ez diren geroko tratamenduak, esate baterako, ikerketa medikua, gastu itzulketak gaixotasun aseguruak izateagatik edo diru-salaketak aurkeztea. Osasun publikoaren eta babes sozialaren esparruko hainbat tratamendu ere 8. artikuluko 3. idatz-zatiaren helmenetik kanpo daude, batez ere, kalitatearen eta errentagarritasunaren bermeari buruzkoak, eta gaixotasun-aseguruaren erregimenean prestazio eta zerbitzu eskaeren erreklamazioak ebazteko prozedurak ere bai; (...).”

Bestalde, DBLOren 8. artikulua zera dio osasun asistentziaren esparruari dagokionez: *“Lagapenaren inguruan 11. artikulua xedatutakoa gorabehera, erakunde eta osasun-zentro publiko zein pribatuak eta kasuan kasuko profesionalek eurengana jotzen duten pertsonen edo eurek tratatu behar dituzten pertsonen osasunari buruzko izaera pertsonaleko datuak trata ditzakete, estatuko edo kasuan kasuko autonomia-erkidegoko osasunari buruzko legerian xedatutakoaren arabera”.*

15/1999 Lege Organikoa garatzen duen Erregelamenduaren 10.5 artikulua ere honakoa dio: *“ez da beharrezkoa izango interesatuak baimena ematea, osasunarekin zerikusia duten datu pertsonalak komunikatzeko Osasunaren Sistema Nazionala osatzen duten erakunde, zentro eta zerbitzuen artean, eta hori baita baliabide elektronikoen bidez ere, betiere datu horiek pertsonen osasun arloko arreta eskaintzeko ematen badira; hori guztia Osasunaren Sistema Nazionalaren kohesio eta kalitateari buruzko maiatzaren 28ko 16/2003 Legearen V. kapituluaren xedatutakoaz bat egin beharko da”.*

Azkenik, Lege Organikoaren 11.2 f) artikulua ere dio zilegi dela osasunarekin lotutako zenbait datu lagatzea *“Osasunari buruzko izaera pertsonaleko datuak lagatzea beharrezkoa denean, fitxategira jotzea eskatzen duen larrialdiari aurre egiteko edo ikerketa epidemiologikoak egiteko, estatuko zein autonomia-erkidegoetako osasunari buruzko legerian ezarritakoaren arabera”.*

Aurreko guztia ikusita, esan daiteke DBLOk araubide berezia ezartzen duela osasun datuak tratatzeko, eta, ukituek ez badute adostasunik adierazi, bakar-bakarrik tratatu ahal izango direla arloko legediak edo izaera orokorreko legeek, interes orokorraren izenean, aurreikusitako kasuetan.

Agentziak CN13-051 Irizpenean aztertu zuen legebiltzarkideek nola tratatu behar dituzten osasun datuak Jaurilaritza kontrolatzeko eginkizuna ondo burutzeko. Irizpena Agentziaren web gunean dago argitaratuta, eta, han esandakoa berresten dugu, gauza bera berriro ez errepikatzeagatik.

Hala eta guztiz ere, behin eta berriz esan beharreak gaude zorrotz bete behar dela DBLOren 4. artikulua xedatzen duen datuen kalitatearen printzipioa; eta, beraz, **bakar-bakarrik bildu eta tratatu ahal izango direla Jaurlaritza kontrolatzeko eginkizuna behar bezala gauzatzeko ezinbestekoak diren datu pertsonalak, Konstituzioaren 18.4 artikulutik datorren autodeterminazio informatiborako pertsonen oinarrizko eskubidea urratu gabe.**

Vitoria-Gasteiz, 2015eko abuztuaren 24a